

Herstel ambtelijke deskundigheid

“Binnenlands Bestuur“, januari 2010.

Het verbijsterende ehech van de Amsterdamse Noord-Zuidlijn is naast een totaal gebrek aan politieke sturing, vooral door burgemeester Cohen, te wijten aan het ontbreken van voldoende ambtelijke deskundigheid. Hetzelfde hebben wij de afgelopen jaren gezien op Rijksniveau; denk aan de HSL, de Betuwelijn en de tunnel onder de A73.

Minister ter Horst van Binnenlandse Zaken wil de ambtelijke organisatie flexibeler maken. Dat zal de uitholling van ambtelijke deskundigheid nog groter maken. Want door ambtenaren voortdurend over te plaatsen van afdeling naar afdeling en van ministerie naar ministerie, verliezen publieke organisaties kostbare kennis en ervaring. Excellente deskundigen verdwijnen en maken plaats voor ambtelijke managers, die de inhoud van het beleid niet voorop stellen.

Noord-Zuidlijn, HSL en Betuwelijn hebben aangetoond hoe groot de behoefte aan ambtelijke deskundigheid is en hoe gevaarlijk het is om deze behoefte te negeren. Rijk, provincies en gemeenten proberen dit probleem op te lossen door externe deskundigen in te huren. Daarmee roept men echter nieuwe problemen in het leven.

Externe deskundigen zijn duur. Zij ondermijnen het zorgvuldig opgebouwde ambtelijke loonsysteem en doen in een klap de vaak moeizaam bijeen geschraapte bezuinigingen op personeelsuitgaven teniet. Een ambtenaar die vanwege bezuinigingen het ministerie door de voordeur verlaat, komt vaak voor een aanzienlijk hoger salaris door de achterdeur terug als externe deskundige.

Externe deskundigen hebben meestal geen loyaliteit aan het ministerie, de provincie of de gemeente die hen heeft ingehuurd. Zij doen hun duurbetaalde klus, als buitenbeentje in de ambtelijke cultuur, en zijn dan weer op weg naar de volgende opdrachtgever. Of- en dat is schering en inslag- zij doen die klus op zo'n manier dat er weer nieuwe behoefte aan externe deskundigheid ontstaat, veelal ingevuld door dezelfde persoon of een persoonlijke of zakelijke relatie.

Dit alles frustreert de ambtenaar, die vaak letterlijk aan het bureau tegenover zich een extreem duurbetaalde externe ziet zitten, die vooral voor zichzelf bezig is en nauwelijks oog heeft voor het algemeen belang dat een ambtenaar behoort te dienen.

Minister ter Horst moet daarom niet overgaan tot grotere flexibiliteit in de ambtelijke organisatie, maar haar energie richten op het drastisch terugbrengen van het aantal externe deskundigen. Dat kan alleen door herstel van de professionaliteit en het vakmanschap van de ambtelijke organisatie. Alleen dan kan de overheid tegenwicht bieden aan vaak gewiekste projectontwikkelaars en vastgoedtyconen in de particuliere sector. En dat is in het algemeen belang.

Frans W. Weisglas

Oud- Voorzitter van de Tweede Kamer .

